

eredményesen biztosítható-e, holott a külföldi államokban az iskolák mindenemű irányításánál a pedagógusoknak jut a domináns szerep. — Továbbá vajjon az a valóban értékes elgondolás, hogy az egyes tartományokon belül az összes nevelő intézmények egységes elvek által irányítottatnának, tényleg teremne-e olyan értékes gyümölcsöket, hogy évtizedeken át kipróbált és kitűnően bevált felügyeleti hatóságaink eddigi szuverenitását nyugodtan feláldozhatjuk.

A folyóirat további részében *Kornis Gyula dr.*-nak, a tragikusan elhunyt másik nagy pedagógus: *Weszely Ödönnek* ravatalánál tartott megindító klasszikus gyászbeszédét hozza, míg az irodalmi rovatban többek között *Stüblmann Patrik dr.*: Az ifjúság lélektana, *Loczka Alajos dr.*: Iskola és élet a nevelés nagy útjain, *Csada Imre dr.*: Fizikai gyakorlatok c. művek ismertetéseit kapjuk. (kd.)

A **Pedagógiai Szeminárium** f. évi 3. számában *Koppány (Kutsera) István*: *Kétezer év távlatából* címen a mindig aktuális Horatius csodálatának szentel néhány szép gondolatot.

Dr. Sármándi (Schmidl) Sándor: *Ranschburg Pál*, a jeles lélekbúvár-nak 30 éves jubileumát ünnepli.

Masson Izabella: *A polgári iskola fejlődése az utolsó évtized alatt* címen értekezik. Jeles tanulmányában a statisztika pozitív adatain át mutatja föl a magyar polgári iskolák fejlődését s mindinkább érvényesülő nagy nemzetnevelő hatásait. Igen részletesen taglalja a munkaiskolai gondolat érvényesülését, a székesfővárosi irányító polgári iskola megalakulását és annak pedagógiai munkálkodását. Kár, hogy nem említette meg, hogy hazánkban a munkaiskolai gondolatnak tulajdonképpen első elindítója az akkor még Budapesten székelő s ma Szegeden működő gyakorló polgári iskola volt, mely *Szenes Adolf* igazgató első irányítása után folyóiratunkon és kiadványainkon át ma is legtermékenyebb munkása a cselekedtető oktatás módszertanának. (kd.)

A **Magyar Középiskola** f. évi 3.—4. (március—áprilisi) számában *Dr. Várkonyi Hildebrand*: *A nevelő éthosza és pszichológiája* c. tanulmányát folytatja. — Ez alkalommal a kitűnő pszichológus finom precizitásával azokat a lélektani követelményeket és főjellegzetességeket tárgyalja, melyek hozzátartoznak az eszményi nevelő személyiségéhez. Tanulmányának végén megállapítja, hogy »ideális, tökéletes személyiség és nevelő nincs a földön s meg kell elégednünk a személyiségek, kompromisszumok kialakulásával.«

Sziklay Andor: *A névmagyarosítás és a középiskolai tanárok* c. cikkében arra a konklúzióra jut, hogy törvényhozásilag tenné kötelezővé minden közhivatali funkcionáriusra nézve a névmagyarosítást.

Dr. Petrich Béla az ausztriai iskolák életéből közöl igen érdekes, főleg nevelési kérdésekre vonatkozó adatokat. (kd.)

A **Magyar Tanítóképző** márciusi számában *Veress István dr.* »Az ifjúságtanulmány lényege és módszerei« címen hosszabb tanulmányt kezdett.

meg, amelyre befejezése után vissza fogunk térni. Miután a serdülőkorban és ifjúkorban (12—22 évig) levők lélektani vizsgálatairól van szó, s ennek alsó évei a középfokú iskolák alsó tagozatait is érinti, bennünket is érdekelnie kell.

Rozsondai Zoltán cikke a tanítóképző-intézeti tanárok nyári fizikai értekezletének megállapításaihoz fűzi gondolatait a fizikai munkáltató tanításról. Nem nagy híve ennek a tanítási formának még a tanítóképzőben sem; bár teljesen elvetni nem meri. A fizikai fogalmakat, törvényeket három csoportra osztja: 1. azok, amelyek a munkáltató tanításra egyáltalán nem alkalmasak, 2. olyanok, amelyek alkalmas anyagot nyújtanak munkáltatásra, de fogalmai és megállapításai annyira egyszerűek, hogy kár reá időt pazarolni. Hozzá kell fűznünk, hogy ilyen a mi iskolai fokunkon nem igen van. A 13—14 éves tanulónál egyszerűnek látszó volta miatt elhanyagolt részletek sokszor meglepetést okoznak később a tanárnak. Harmadik csoportba tartoznak azok a fogalmak és törvények, amelyek szerinte valóban alkalmasak a munkáltató tanításra. Ezeket föltétlenül szükséges is ily módon feldolgozni. De ezek száma szerinte igen csekély, úgy hogy a munkáltató elv nem fogadható el a fizikatanítás alapjául. Okfejtése alkalmas arra, hogy túlzásoktól visszatartson, de mérsékletében fölösleges mértékig meg. (mgy.)

A *Népoktatási Szemle* IV. füzetében *Imre Sándor* röviden megvilágítja annak a fogalomzavarnak tarthatatlanságát, amely a nevelés és tanítás, a nevelés és oktatásban kétféle, jól szétválasztható tevékenységet lát.

Nevezetesebbek még *Padányi Andornak*, a Tanfelügyelők Orsz. Egyesületének 1934. évi közgyűlésen elhangzott elnöki megnyitója (A kollektívizmus mint pedagógiai gondolat) és *Jankovits Miklós dr.* cikke az érzelmek neveléséről. Lapszemléi között figyelmet érdemel 53 hazai és külföldi nevelésügyi folyóirat cikkeinek áttekintése, amely híven mutatja a mult év pedagógiai törekvéseit. (mgy.)

Az *Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny* márciusi számában főképpen két cikk vonja magára figyelmünket. Mindkettő a mai tanítási mód méltatása — pro és kontra, — amint az a két cikk zárószavaiból kitérünk.

Az egyik szerint: »A munkáltató fizikatanítás eddigi eredményeire nyugodtan tekinthetünk vissza.« »És ha a gazdasági kényszer miatt eddig aránylag kevés középiskolában honosodott meg a módszer, e kevés iskolával is nem egy nemzetet előztünk meg. A továbbfejlesztésért való törekvésbe pedig nem szabad belefáradni.«

A másik ezzel zárja gondolatsorait: »Én a munkáltató tanításban pedagógiai visszaesést látok. Vele oly ballasztot veszünk fel a jelzett tantárgyak (ezek cikkíró szerint a természetrajz, kémia, fizika) gondolatjába, hogy végül meg sem tudunk majd tőle mozdulni. A tudomány halad, a közlerdő anyag szaporodik, a jelszavunk az legyen: könnyebben, jobban, minél többet nyújtani a szellemi javakból.«

Megjegyezzük, hogy a két cikk nem vitatkozik egymással, hanem a két tanulmány, illetve a második csak elmékedő vélemény, véletlenül került együvé a szerkesztő asztalán.